

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ФАКУЛЬТЕТ соціально-психологічної освіти та управління

КАФЕДРА аналітичної економіки та менеджменту

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА

Освітній ступінь бакалавр

(назва ступеня вищої освіти)

Спеціальність 073 «Менеджмент»

(шифр і назва)

Освітня програма «Фінансово-економічна безпека та ризик-
менеджмент» від 25.06.2019 № 491

(назва, дата і № наказу про затвердження ОП)

Форма навчання денна

(денна/заочна)

у 2020/2021 навчальному році

Плани семінарських (практичних) занять
обговорені та схвалені на засіданні
кафедри аналітичної економіки та
менеджменту
протокол від 01.09.2020 року № 1

Керівник кафедри

д.е.н., професор

Сергій ІВАНОВ

(підпис)

Дніпро – 2020

Економіка і фінанси підприємства // Плани семінарських (практичних) занять для денної форми навчання. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 25 с.

РОЗРОБНИК:

Разумова Г.В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту

ТЕМА 1. ОСНОВИ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ

Семінарське заняття № 1 – 2 год.

План

- 1.1. Сутність і функції фінансів підприємств.
- 1.2. Грошові фонди та фінансові ресурси.
- 1.3. Основи організації фінансів підприємств.
- 1.4. Організаційна структура фінансових служб.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: фінанси підприємств, комерційний розрахунок, грошові фонди, фінансові ресурси, внутрішні та зовнішні джерела фінансування, фінансова діяльність підприємства, фінансовий механізм, лінійна організаційна структура, функціональна організаційна структура, лінійно-штабна організаційна структура, дивізійна організаційна структура, матрична організаційна структура

ТЕМА 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ГРОШОВИХ РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВ

Семінарське заняття № 2 – 2 год.

План

- 2.1. Суть і форми здійснення грошових розрахунків
- 2.2. Характеристика форм безготівкових розрахунків
- 2.3. Система розрахунків готівкою підприємства. Розрахунково-платіжна дисципліна.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: грошові розрахунки, грошовий оборот, готівкові та безготівкові розрахунки, платіжне доручення, платіжна вимога-доручення, грошовий чек, розрахунковий чек, акредитив, інкасо, платіжна вимога, вексель, акцепт, аваль, тратта, простий вексель, розрахунково-платіжна дисципліна, договірні, банківські (кредитні) і фінансові санкції.

Практичне заняття № 1 – 2 год.

План

- 2.1. Безготівкові й готівкові розрахунки.
- 2.2. Форми безготівкових розрахунків.
- 2.3. Система розрахунків готівкою підприємства.

Здобувачі вищої освіти можуть виконувати будь яке з представлених завдань.

Контрольні запитання

1. Окресліть схему організації розрахунків за допомогою платіжного доручення.
2. Хто заповнює верхню частину платіжної вимоги-доручення?
3. Що таке платіжна вимога?
4. Як відбуваються розрахунки чеками?
5. Охарактеризуйте види акредитивів.

6. У яких випадках використовується інкасове доручення?
7. Назвіть види банківських рахунків, що їх можуть відкривати суб'єкти господарювання, й охарактеризуйте їх.
8. Які документи потрібні для відкриття поточного рахунку юридичної особи?

Завдання на практичне заняття. Розподілитися на групи по 5 осіб та кожній групі на практичне заняття підготувати:

- 1) тестові завдання з ключем відповіддю за тематикою заняття (10 тестів);
- 2) кросворд з питаннями та відповідями за тематикою заняття (10 слів).

Завдання для самостійної роботи до Теми 2:

1. Вивчити терміни та основні категорії до теми.
2. Підготувати відповіді на контрольні питання до теми.
3. Питання для самостійного опрацювання:
 - види банківських рахунків і порядок їх відкриття;
 - порядок використання вексельної та акредитивної форми розрахунків.

Індивідуальні завдання до Теми 2:

- 1) Організація розрахунків за експортно-імпортними операціями господарюючих суб'єктів України.
- 2) Сучасний стан готівкових та безготівкових розрахунків на підприємствах України.
- 3) Напрями удосконалення міжнародних розрахунків підприємств зовнішньої торгівлі.
- 4) Управління грошовими потоками на підприємстві.
- 5) Перспективи розвитку вексельного обігу в Україні: економічний аспект

Приклади тестових завдань до Теми 2:

1. Платіжне доручення – це:
 - а) розрахунковий документ, який складається за ініціативою банку для оформлення операцій щодо списання коштів з рахунку платника і внутрішньобанківських операцій;
 - б) розрахунковий документ, що містить письмове доручення платника обслуговуючому банку про списання зі свого рахунку зазначеної суми коштів та її перерахування на рахунок отримувача;
 - в) розрахунковий документ, що містить вимогу стягувача або в разі договірною списання отримувача до банку, що обслуговує платника, здійснити без погодження з платником переказ визначеної суми коштів з рахунку платника на рахунок отримувача;
 - г) розрахунковий документ, що містить вимогу стягувача (органу доходів і зборів) до банку, що обслуговує платника, здійснити без погодження з платником переказ визначеної суми коштів з рахунку платника на рахунок отримувача.

2. Платіжна вимога – це:

а) розрахунковий документ, який складається за ініціативою банку для оформлення операцій щодо списання коштів з рахунку платника і внутрішньобанківських операцій;

б) розрахунковий документ, що містить письмове доручення платника обслуговуючому банку про списання зі свого рахунку зазначеної суми коштів та її перерахування на рахунок отримувача;

в) розрахунковий документ, що містить вимогу стягувача або в разі договірною списання отримувача до банку, що обслуговує платника, здійснити без погодження з платником переказ визначеної суми коштів з рахунку платника на рахунок отримувача;

г) розрахунковий документ, що містить вимогу стягувача (органу доходів і зборів) до банку, що обслуговує платника, здійснити без погодження з платником переказ визначеної суми коштів з рахунку платника на рахунок отримувача.

3. Безготівкові розрахунки - це:

а) розрахунки, які здійснюються готівкою;

б) розрахунки за бартером;

в) розрахунки, які здійснюються за допомогою записів на рахунках у банках;

г) всі відповіді вірні.

4. Розрахунки за товарними операціями - це:

а) розрахунки підприємств з бюджетом;

б) платежі за реалізовану продукцію, виконані роботи, надані послуги;

в) обов'язкові відрахування в державні цільові фонди;

г) розрахунки з кредитними установами.

5. Чек - це:

а) форма розрахунку, за якої банк-емітент на доручення свого клієнта повинен здійснити платіж третій особі

б) розрахунковий документ, що містить доручення банкові стосовно здійснення платежу;

в) розрахунковий документ з дорученням однієї кредитної установи іншій здійснити оплату за рахунок спеціально задепонованих коштів;

г) розрахунковий документ, що містить вимогу постачальника та доручення платника.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час практичного заняття:

- володіння основними поняттями та категоріями;

- розуміння проведення різних форм розрахунків підприємств;

- розуміння механізму складання, заповнення та обслуговування платіжних документів.

ТЕМА 3. ГРОШОВІ НАДХОДЖЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Практичне заняття № 2,3 – 4 год.

План

- 3.1. Сутність і структура грошових надходжень підприємств:
- 3.2. Грошові надходження від операційної діяльності.
- 3.3. Грошові надходження від фінансово-інвестиційної діяльності та інші позареалізаційні доходи.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: грошові потоки, виторг, збиток, внутрішні та зовнішні надходження, операційна, інвестиційна та фінансова діяльність, чистий грошовий потік, фіксовані, регульовані та вільні ціни, валовий дохід, чистий дохід, інвестиції, акція, облігація, теорія вартості грошей у часі, дисконтування, прості та складні відсотки.

Здобувачі вищої освіти можуть виконувати будь яке з представлених завдань.

Контрольні запитання

1. Що таке грошові потоки?
2. Як класифікуються грошові потоки?
3. Дайте визначення понять «позитивний грошовий потік», «негативний грошовий потік», «чистий грошовий потік».
4. Перелічіть фактори, що впливають на величину виручки від реалізації продукції на виробничому підприємстві.
5. Назвіть фактори, що впливають на розмір виручки від реалізації продукції в сфері обігу.
6. Охарактеризуйте методи планування виручки від реалізації продукції.
7. Назвіть складові елементи виручки від реалізації продукції.
8. Охарактеризуйте ціни, що їх встановлюють на підприємстві.
9. Поясніть порядок формування роздрібною ціни.
10. Назвіть основні грошові потоки від фінансової діяльності підприємства.
11. Охарактеризуйте інвестиційну діяльність підприємства та назвіть напрями грошових надходжень від неї.

Завдання на практичне заняття. Розподілитися на групи по 5 осіб та кожній групі на практичне заняття підготувати:

- 1) тестові завдання з ключем відповіддю за тематикою заняття (10 тестів);
- 2) кросворд з питаннями та відповідями за тематикою заняття (10 слів).

Завдання для самостійної роботи до Теми 3:

1. Вивчити терміни та основні категорії до теми.
2. Підготувати відповіді на контрольні питання до теми.
3. Питання для самостійного опрацювання:
- управління операційними грошовими потоками підприємства;

- стратегічне управління фінансово-інвестиційною діяльністю підприємства;
- синтез системи адаптивного управління грошовими потоками підприємства.

Індивідуальні завдання до Теми 3:

1. Тенденції та перспективи інвестиційної діяльності в Україні
2. Вдосконалення механізму управління фінансовою діяльністю суб'єктів підприємництва в Україні.

Приклади тестових завдань до Теми 3:

1. Який вид цін встановлюється державою на продукцію державних підприємств, деякі ресурси, соціально значимі товари, монопольно вироблені державою?

- а) фіксовані;
- б) регульовані;
- в) вільні;
- г) монопольні.

2. Собівартість продукції впливає на:

- а) ефективність виробництва;
- б) розмір сплати податків;
- в) розмір витрат на реалізацію;
- г) величину прибутку на рівень рентабельності виробництва.

3. Що не входить до складу оптової ціни?

- а) собівартість;
- б) податки;
- в) оптова націнка;
- г) роздрібна націнка.

4. Грошові надходження підприємств – це:

- а) операційний прибуток;
- б) кошти, які надходять на поточні та інші рахунки підприємства у банках і в касу підприємства від звичайної діяльності і надзвичайних подій;
- в) чистий дохід підприємства;
- г) доходи від продажу необоротних активів і випущених акцій.

5. Найбільшу частку грошових надходжень підприємств становлять доходи від:

- а) продажу необоротних активів і майнових комплексів;
- б) продажу акцій власної емісії;
- в) операційної діяльності;
- г) фінансових операцій.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час практичного заняття:

- володіння основними поняттями та категоріями;
- розуміння основ ціноутворення;

- вміння планувати виручку від реалізації продукції.

ТЕМА 4. ФОРМУВАННЯ І РОЗПОДІЛ ПРИБУТКУ

Семінарське заняття № 3 – 2 год.

План

- 4.1. Формування прибутку підприємства.
- 4.2. Розподіл і використання прибутку.
- 4.3. Аналіз прибутку підприємства.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: прибуток, чистий прибуток, збиток, прибуток від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, розподілений та нерозподілений прибуток, планування прибутку, рентабельність, точка беззбитковості, змінні та постійні витрати, податок, форми звітності.

Практичне заняття № 4 – 2 год.

План

- 4.1. Формування прибутку підприємства.
- 4.2. Розподіл і використання прибутку.
- 4.3. Аналіз прибутку підприємства.

Здобувачі вищої освіти можуть виконувати будь яке з представлених завдань.

Контрольні запитання

1. У чому полягає сутність прибутку та які функції він виконує?
2. Назвіть складові прибутку підприємства та опишіть їх.
3. Охарактеризуйте механізм формування прибутку підприємства.
4. Розкрийте порядок формування прибутку підприємства від операційної діяльності.
5. Роз'ясніть порядок формування прибутку підприємства від фінансових операцій.
6. Які витрати відносять на собівартість реалізованої продукції?
7. Розкрийте основні етапи розподілу прибутку підприємства.
8. Розкрийте особливості методу прямого розрахунку прибутку від реалізації продукції. Назвіть переваги та недоліки цього методу.
9. Опишіть сутність показника рентабельності (прибутковості).
10. Назвіть види показників рентабельності та охарактеризуйте порядок їх розрахунку.

Завдання на практичне заняття. Розподілитися на групи по 5 осіб та кожній групі на практичне заняття підготувати:

- 1) тестові завдання з ключем відповіддю за тематикою заняття (10 тестів);
- 2) кросворд з питаннями та відповідями за тематикою заняття (10 слів).

Завдання для самостійної роботи до Теми 4:

1. Вивчити терміни та основні категорії до теми.
2. Підготувати відповіді на контрольні питання до теми.
3. Питання для самостійного опрацювання:

- особливості розподілу прибутку на підприємствах різних форм власності та організації підприємств;
- порядок нарахування дивідендів на прості та привілейовані акції;
- механізм підвищення прибутковості підприємств.

Індивідуальне завдання до Теми 4:

1. Шляхи вдосконалення механізму управління прибутком на підприємстві.
2. Управління операційним прибутком підприємства.
3. Планування прибутку підприємства в умовах ринкового реформування економіки.

Приклади тестових завдань до Теми 4:

1. Прибуток підприємства - це:
 - а) грошове надходження;
 - б) грошовий потік;
 - в) перевищення доходів від діяльності над сумою видатків;
 - г) сума фінансових ресурсів підприємства, що забезпечують його виробничо-господарську діяльність.
2. Частина виручки, яка залишається після відшкодування всіх витрат на виробничу і комерційну діяльність - це:
 - а) лізингові платежі;
 - б) амортизаційні відрахування;
 - в) податок;
 - г) прибуток.
3. Основна діяльність підприємства, пов'язана з виробництвом і реалізацією продукції (послуг, робіт), забезпечує основну частку доходу і є головною метою створення підприємства - це
 - а) фінансова діяльність;
 - б) операційна діяльність;
 - в) інвестиційна діяльність;
 - г) управлінська діяльність.
4. Сукупність операцій, які призводять до зміни величини і складу власного і позикового капіталу - це:
 - а) фінансова діяльність;
 - б) операційна діяльність;
 - в) інвестиційна діяльність;
 - г) управлінська діяльність.
5. Сукупність операцій з придбання та продажу довгострокових (необоротних) активів, а також короткострокових фінансових інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів - це:
 - а) фінансова діяльність;
 - б) операційна діяльність;
 - в) інвестиційна діяльність;
 - г) управлінська діяльність.

Типові задачі

Завдання 1. При яких роздрібних цінах торгове підприємство отримає 200 грошових одиниць прибутку від реалізації, якщо реалізує партію з 10 одиниць? Постійні витрати – 600 грошових одиниць, змінні витрати – 50 грошових одиниць на одиницю товару. Ціна закупівлі товару становить 410 грошових одиниць, ПДВ – 20 %, Яку кількість товару необхідно продати, щоб покрити всі поточні витрати?

Завдання 2. Визначити показники рентабельності за даними таблиці. Середньорічна вартість основних фондів 145 тис. грн, оборотних коштів 20,5 тис. грн.

	Вихідні дані для розрахунків			
Продукція	Обсяг реалізації, кг	Повна собівартість виробу, грн	Відпускна ціна, грн	Вага виробу, кг
А	7000	7,5	10	0,9
Б	6200	5,7	7	1,0
В	3500	4,2	6	0,5
Г	10000	3,8	5	0,2

Завдання 3. У першому кварталі року підприємство реалізувало 7000 виробів за ціною 110 грн. за один виріб, що покрити витрати підприємства, але не дало прибутку. Загальні постійні витрати складають 95 000 грн, змінні – 77 грн. В другому кварталі було виготовлено та реалізовано 7800 виробів. У третьому кварталі планується збільшити прибуток на 15 % у порівнянні з другим. Визначте, який обсяг продукції необхідно реалізувати, щоб збільшити прибуток на 15 %.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час практичного заняття:

- володіння основними поняттями та категоріями;
- розуміння процесу формування, розподілу та використання прибутку підприємства;
- розуміння механізму управління операційним прибутком підприємства.

ТЕМА 5. ОБІГОВІ КОШТИ ТА ЇХ ОРГАНІЗАЦІЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Практичне заняття № 5 – 2 год.

План

- 5.1. Оборотні кошти: сутність та класифікація.
- 5.2. Визначення потреби підприємства в оборотних коштах.
- 5.3. Показники стану та ефективності використання оборотних коштів.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: активи, оборотні активи, нормування, норма та норматив оборотних коштів, оборотність, оборот, ліквідність, абсолютна ліквідність, платоспроможність,

баланс підприємства, оборотні виробничі фонди, фонди обігу, операційний цикл.

Здобувачі вищої освіти можуть виконувати будь яке з представлених завдань.

Контрольні запитання

1. Поясніть суть і призначення оборотних коштів підприємства.
2. Охарактеризуйте склад оборотних активів підприємства.
3. Яка різниця між оборотними виробничими фондами та фондами обігу?
4. Опишіть склад власних джерел формування оборотних коштів підприємства.
5. Назвіть залучені джерела фінансування оборотних коштів підприємства.
6. Якими показниками характеризується стан оборотних коштів підприємства?
7. Яким є порядок нормування оборотних коштів для формування виробничих запасів?
8. Якими показниками характеризується оборотність оборотних коштів підприємства?
9. За якими показниками можна оцінити ефективність використання оборотних коштів підприємства?
10. Опишіть методи розрахунку нормативу оборотних коштів.
11. Перелічіть джерела формування оборотних коштів.

Завдання на практичне заняття. Розподілитися на групи по 5 осіб та кожній групі на практичне заняття підготувати:

- 1) тестові завдання з ключем відповіддю за тематикою заняття (10 тестів);
- 2) кросворд з питаннями та відповідями за тематикою заняття (10 слів).

Завдання для самостійної роботи до Теми 5:

1. Вивчити терміни та основні категорії до теми.
2. Підготувати відповіді на контрольні питання до теми.
3. Питання для самостійного опрацювання:
 - контроль за використанням оборотних активів;
 - використання банківських кредитів для формування оборотних коштів.

Індивідуальне завдання до Теми 5:

1. Шляхи оптимізації структури оборотних коштів підприємства.
2. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів
3. Роль кредиторської заборгованості у формуванні обігових засобів суб'єктів господарювання в сучасних умовах
4. Шляхи вдосконалення організації оборотних активів
5. Необхідність та шляхи прискорення оборотності обігових засобів торговельних підприємств.

Приклади тестових завдань до Теми 5:

1. До власних джерел формування оборотних коштів належать:
 - а) кредиторська заборгованість;

- б) стійкі пасиви;
 - в) нерозподілений прибуток;
 - г) короткостроковий банківський кредит.
2. За джерелами формування оборотні кошти поділяються на:
- а) активні та пасивні;
 - б) власні, позичені та залучені;
 - в) нормовані та ненормовані;
 - г) планові та непланові.
3. Оборотні активи поділяються на оборотні виробничі фонди та фонди обігу за такою ознакою:
- а) за джерелами формування;
 - б) за методами планування;
 - в) за участю у кругообороті коштів;
 - г) за принципами організації та регулювання.
4. До показників, що характеризують стан оборотних коштів, відносяться:
- а) коефіцієнт прибутковості оборотних коштів;
 - б) швидкість обороту;
 - в) коефіцієнт реальної вартості оборотних активів у майні підприємства;
 - г) коефіцієнт оборотності.
5. До фондів обігу не відносяться:
- а) кошти в касі підприємства;
 - б) готова продукція на складі;
 - в) сировина;
 - г) кошти на рахунках у банках.

Типові задачі

Завдання 1. Підприємство має на балансі оборотні активи в таких сумах (тис. грошових одиниць):

Матеріальні оборотні активи – 75;

Дебіторська заборгованість – 82;

Грошові кошти і короткострокові фінансові вкладення – 10,4;

Короткострокові зобов'язання – 112.

Розрахувати показники ліквідності.

Завдання 2. Визначити коефіцієнт абсолютної ліквідності (на початок і кінець року), якщо грошові кошти підприємства в касі, на рахунках склали на початок року 250 тис. грошових одиниць, на кінець року – 190 тис. грошових одиниць, короткострокові цінні папери склали на початок року 63 тис. грошових одиниць, на кінець року – 77 тис. грошових одиниць, короткострокові кредити і позикові кошти на початок року 34 тис. грошових одиниць, на кінець року – 47 тис. грошових одиниць, кредиторська заборгованість – 110 тис. і 145 тис. грошових одиниць відповідно.

Завдання 3. У балансі підприємства відображені такі дані: виробничі запаси: на початок року – 35 тис. грн; на кінець – 46 тис. грн; готова продукція: 15 і 20 тис. грн відповідно; незавершене виробництво: 12 і 10 тис. грн; кошти на банківському рахунку: 29 і 30 тис. грн; короткострокові кредити банку: 47 і 58 тис. грн; кредиторська заборгованість: 72 і 87 тис. грн; заборгованість по виплаті

заробітної плати: 75 і 105 тис.грн; заборгованість бюджету: 94 і 98 тис.грн; дебіторська заборгованість: 83 і 92 тис.грн; інші оборотні активи – 17 і 14 тис.грн. Визначити коефіцієнти ліквідності і охарактеризувати платоспроможність підприємства.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час практичного заняття:

- володіння основними поняттями та категоріями;
- вміння оцінювати ліквідність і охарактеризувати платоспроможність підприємства;
- вміння оцінювати ефективність використання оборотних коштів підприємства.

ТЕМА 6. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Практичне заняття № 6 – 2 год.

План

- 6.1. Сутність основних засобів та їх відтворення
- 6.2. Знос і амортизація основних засобів
- 6.3. Показники стану та ефективності використання основних засобів

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: основні засоби, відтворення, просте відтворення, розширене відтворення, знос, амортизація, прямолінійний та кумулятивний методи нарахування амортизації, рентабельність, ліквідаційна вартість, балансова вартість.

Здобувачі вищої освіти можуть виконувати будь яке з представлених завдань.

Контрольні запитання

1. Розкрийте сутність необоротних активів підприємства та їхній склад.
2. Яка роль і призначення основних засобів у виробничому процесі підприємства?
3. Перелічіть головні класифікаційні ознаки основних засобів.
4. Що таке амортизація основних засобів? З якою метою її нараховують?
5. Що є об'єктом амортизації основних засобів ?
6. Як визначити строк корисного використання необоротних активів?
7. Які методи застосовують для нарахування амортизації необоротних активів? Поясніть їхню суть.
8. Що таке переоцінка основних засобів та яка мета її проведення?

Завдання на практичне заняття. Розподілитися на групи по 5 осіб та кожній групі на практичне заняття підготувати:

- 1) тестові завдання з ключем відповіддю за тематикою заняття (10 тестів);
- 2) кросворд з питаннями та відповідями за тематикою заняття (10 слів).

Завдання для самостійної роботи до Теми 6:

1. Вивчити терміни та основні категорії до теми.
2. Підготувати відповіді на контрольні питання до теми.
3. Питання для самостійного опрацювання:
 - фінансування ремонту основних засобів;
 - оренда основних засобів та їх класифікація.

Індивідуальне завдання до Теми 6:

1. Облік основних засобів: вітчизняний та закордонний досвід.
2. Організація обліку та аудиту основних засобів.
3. Вдосконалення систем управління та обліку процесів відтворення основних засобів підприємства.

Приклади тестових завдань до Теми 6:

1. Необоротні активи (основні засоби) - це:
 - а) сукупність майнових цінностей підприємства, які обслуговують процес виробництва і повністю споживаються протягом одного виробничого циклу;
 - б) матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік);
 - в) усі грошові фонди й та частина грошових коштів, яка використовується в нефондовій формі;
 - г) немає вірної відповіді.
2. Матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) - це:
 - а) корострокові пасиви;
 - б) довгострокові пасиви;
 - в) необоротні активи;
 - г) оборотні активи.
3. Систематичний розподіл вартості необоротних активів протягом терміну їх експлуатації - це:
 - а) амортизація;
 - б) фізичний знос;
 - в) моральний знос;
 - г) ліквідність.
4. Процес старіння основних засобів в часі:
 - а) амортизація;
 - б) фізичний знос;
 - в) моральний знос;
 - г) ліквідність.
5. Процес старіння технологій:
 - а) амортизація;
 - б) фізичний знос;
 - в) моральний знос;

г) ліквідність.

Типові задачі

Завдання 1. Розрахувати амортизацію прямолінійним методом і методом зменшення залишкової вартості. Підприємство придбало виробниче обладнання вартістю 255 тис. грн, Ліквідаційна вартість становить 9 % його вартості, строк корисного використання 15 років.

Завдання 2. Розрахувати річні норму і суму амортизації об'єкта основних засобів в рамках бухгалтерського обліку, використовуючи метод зменшення залишкової вартості і метод прискореного зменшення залишкової вартості.

Первісна вартість об'єкта основних засобів – 35 тис. грн.

Строк корисного використання – 7 років

Ліквідаційна вартість – 750 грн.

Завдання 3. Розрахувати суму амортизаційних відрахувань у звітному періоді, використовуючи виробничий метод нарахування амортизації, на основі таких даних:

Первісна вартість об'єкта основних засобів – 37 тис. грошових одиниць.

Загальний обсяг продукції, який підприємство очікує виробити з використанням об'єкта основних засобів – 95 тис. одиниць.

У звітному періоді виготовлено – 7 тис. одиниць.

Ліквідаційна вартість об'єкта – 3,5 тис. грошових одиниць.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час практичного заняття:

- володіння основними поняттями та категоріями;
- розуміння сутності, складу та призначення основних засобів у виробничому процесі підприємства;
- вміння застосовувати методи нарахування амортизації необоротних активів.

ТЕМА 7. ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

Практичне заняття № 7,8 – 4 год.

План

- 7.1. Оцінка фінансового стану підприємства: необхідність і значення
- 7.2. Показники фінансового стану підприємства
- 7.3. Оцінка ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства
- 7.4. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: фінансовий аналіз, горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, трендовий аналіз, порівняльний аналіз, факторний аналіз, рентабельність, ліквідність, фінансова стійкість, платоспроможність.

Здобувачі вищої освіти можуть виконувати будь яке з представлених завдань.

Контрольні запитання

1. Опишіть інформаційне забезпечення аналізу й оцінки фінансового стану підприємства.
2. Перелічіть зовнішні і внутрішні чинники впливу на фінансовий стан підприємств в сучасних умовах.
3. Охарактеризуйте показники оцінки фінансової стійкості підприємств.
4. У чому сутність і яка методика проведення горизонтального та вертикального аналізу?
5. Які зовнішні фактори впливають на досягнення фінансової стійкості підприємства?

Завдання на практичне заняття. Розподілитися на групи по 5 осіб та кожній групі на практичне заняття підготувати:

- 1) тестові завдання з ключем відповіддю за тематикою заняття (10 тестів);
- 2) кросворд з питаннями та відповідями за тематикою заняття (10 слів).

Завдання для самостійної роботи до Теми 7:

1. Вивчити терміни та основні категорії до теми.
2. Підготувати відповіді на контрольні питання до теми.
3. Питання для самостійного опрацювання:
 - економіко-правові аспекти фінансового оздоровлення підприємства;
 - методи рейтингової оцінки фінансового стану підприємства;
 - методи узагальнюючої оцінки фінансового стану підприємства.

Індивідуальне завдання до Теми 7:

1. Проблеми оцінки фінансового стану підприємства і напрямки їх вирішення.
2. Шляхи підвищення ділової активності підприємств у ринкових умовах.

Приклади тестів:

1. Фінансова стабільність – це:
 - а) ритмічне виконання обсягів діяльності;
 - б) прибутковість господарської діяльності;
 - в) платоспроможність і ліквідність боргових зобов'язань;
 - г) усі відповіді правильні.
2. Фінансова стабільність досягається завдяки:
 - а) вмілому управлінню фінансовими ресурсами;
 - б) достатності власного капіталу, раціональному його розміщенню та ефективному використанню;
 - в) залученню в оборот банківського кредиту;
 - г) усім чинникам, разом взятим.
3. Головними ознаками фінансової стабільності є:
 - а) наявність власного капіталу;
 - б) наявність основних фондів та інших необоротних активів;
 - в) відсутність заборгованості за кредити банку;

г) фінансова стійкість, рентабельність, платоспроможність, кредитоспроможність, ділова активність.

4. Фінансова стійкість характеризується:

- а) наявністю власного капіталу;
- б) ефективним використання оборотних коштів;
- в) коефіцієнтом маневрування і рентабельністю капіталу;
- г) ефективним використанням необхідних активів.

5. Платоспроможність оцінюється:

- б) ефективністю використання активів;
- в) фондівдачею основних фондів;
- г) рентабельністю господарської діяльності;
- д) ліквідністю поточних і довгострокових зобов'язань.

Типові задачі

Завдання 1. Річна сума балансового прибутку склала 11500 тис. грн, Середньорічна вартість основних виробничих фондів – 31000 тис. грн, а нормованих оборотних коштів у межах нормативу – 11200 тис. грн.

Визначити рентабельність виробничих фондів.

Завдання 2. На основі наведених даних необхідно визначити коефіцієнти ліквідності, коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт заборгованості. Використовуючи розраховані коефіцієнти необхідно зробити висновки щодо фінансового стану підприємства.

Баланс підприємства має такий спрощений вигляд: залишки грошових коштів у касі – 10 тис. грн; ринкові цінні папери – 15 тис. грн; кредиторська заборгованість – 70 тис. грн; короткострокові кредити банку – 30 тис. грн; дебіторська заборгованість – 65 тис. грн; виробничі запаси – 80 тис. грн; будівлі і споруди – 250 тис. грн; інші короткострокові зобов'язання – 20 тис. грн; нематеріальні активи – 20 тис. грн; резервний фонд – 120 тис. грн; додатковий вкладений капітал – 130 тис. грн; інші основні засоби – 50 тис. грн; нерозподілений прибуток – 30 тис. грн; статутний капітал – 270 тис. грн; залишки грошових коштів на поточному рахунку підприємства – 15 тис. грн; інший додатковий капітал – 25 тис. грн; інші оборотні активи – 40 тис. грн; готова продукція на складі – 105 тис. грн; незавершене виробництво – 70 тис. грн; довгострокові кредити банку – 50 тис. грн.

Завдання 3. Зробіть порівняльну оцінку рентабельності господарських активів (основних фондів, інших необоротних активів, оборотних засобів і активів усього) на основі таких даних:

	Звітний рік	Минулий рік
1. Середньорічна вартість основних фондів, тис.грн	2 357	2 017
2. Середньорічна вартість інших необоротних активів, тис.грн	92	93
3. Середньорічна вартість оборотних засобів, тис.грн	312	298
4. Середньорічна вартість активів – усього	?	?

5. Прибуток за рік, тис.грн	48	84
6. Збитки за рік	—	—

Вкажіть:

1) визначити як впливають прибуток і рентабельність на фінансову стійкість підприємства;

2) визначити чистий прибуток підприємства.

Завдання 4. Здійсніть аналіз і дайте оцінку кредиторської заборгованості підприємства на основі даних фінансової звітності підприємства.

Опишіть:

1) до якого капіталу відносять кредиторську заборгованість;

2) яка кредиторська заборгованість є сталою;

3) як впливає кредиторська заборгованість на фінансовий стан підприємства.

Завдання 5. Розрахуйте коефіцієнти абсолютної, поточної і загальної ліквідності боргових зобов'язань підприємства на основі даних балансу.

Опишіть:

1) як впливає зміна показників ліквідності на фінансовий стан підприємства;

2) які активи підприємства є абсолютно ліквідними.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час практичного заняття:

- володіння основними поняттями та категоріями;
- розуміння процесу оцінки фінансового стану підприємства;
- вміння оцінювати фінансовий стан підприємства, оцінювати ліквідність, платоспроможність та фінансову стійкість підприємства.

ТЕМА 8. ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Семінарське заняття № 4 – 2 год.

План

- 8.1. Зміст, мета та завдання фінансового планування на підприємствах.
- 8.2. Методи фінансового планування.
- 8.3. Система фінансових планів підприємств.
- 8.4. Бюджетування діяльності підприємства.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: фінансове планування, фінансова стратегія, фінансова політика підприємства, перспективне (стратегічне) планування, поточне планування, оперативне планування, бюджет підприємства, бюджетування, прогнозування, платіжний календар.

Практичне заняття № 9 – 2 год.

План

- 8.1. Методи фінансового планування.

8.2. Система фінансових планів підприємств.

8.3. Бюджетування діяльності підприємства.

Здобувачі вищої освіти можуть виконувати будь яке з представлених завдань.

Контрольні запитання

1. Розкрийте сутність фінансового планування.
2. Перелічіть основні принципи та завдання фінансового планування.
3. Які існують методи фінансового планування.
4. Опишіть основні розділи фінансового плану підприємства.
5. Що охоплено поняттям «платіжний календар»?
6. Що таке бюджетування? Який його механізм?

Завдання на практичне заняття. Розподілитися на групи по 5 осіб та кожній групі на практичне заняття підготувати:

- 1) тестові завдання з ключем відповіддю за тематикою заняття (10 тестів);
- 2) кросворд з питаннями та відповідями за тематикою заняття (10 слів).

Завдання для самостійної роботи до Теми 8:

1. Вивчити терміни та основні категорії до теми.
2. Підготувати відповіді на контрольні питання до теми.
3. Питання для самостійного опрацювання:
 - фінансовий контроль на підприємстві;
 - внутрішньофірмове фінансове прогнозування та планування;
 - прогнозний план активів і пасивів підприємства, його суть і необхідність.

Індивідуальне завдання до Теми 8:

1. Прогнозування кредиторської заборгованості як відносно сталого джерела формування планових оборотних засобів.
2. Прогнозування потреби в короткостроковому банківському кредиті та обґрунтування його економічної доцільності.
3. Планування витрат у торгівельній діяльності.
4. Планування собівартості перевезень на транспортних підприємствах.
5. Роль соціальної політики в реалізації фінансової стратегії.
6. Планування собівартості продукції на промислових підприємствах.
7. Планування фонду оплати праці на підприємстві.
8. Планування енергозабезпечення підприємства.

Приклади тестів:

1. Фінансове планування – це:
 - а) метод управління фінансовими ресурсами;
 - б) розробка бізнес-плану;
 - в) процес пошуку фінансових ресурсів для виконання господарського плану;
 - г) розробка плану валових доходів і валових витрат у їх взаємозв'язку.

2. Необхідність складання прогнозного балансу активів і пасивів зумовлена потребою:

- а) аналізу фінансового стану підприємства;
- б) ув'язування активів і пасивів балансовим методом;
- в) передбачення фінансового стану підприємства на кінець планового періоду;

г) контролю виконання фінансового плану.

3. Фінансове планування на підприємстві передбачає:

а) ресурсне збалансування прогнозованих видатків на соціальний розвиток з доходами підприємства;

б) розробку плану валового і чистого прибутку підприємства;

в) економічно обґрунтоване ресурсне збалансування бізнес-плану (плану економічного і соціального розвитку підприємства) на поточний рік, квартал;

г) балансову ув'язку доходів і видатків підприємства.

4. Необхідність складання фінансового плану державним підприємством зумовлена:

а) потребою ефективного управління капіталом;

б) рішенням Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України;

в) потребою ресурсного ув'язування витрат з доходами;

г) усім, разом узятим.

5. Оперативне фінансове планування проводиться з метою:

а) оперативного реагування на хід виконання фінансового плану;

б) контролю за грошовими надходженнями і платежами в часі;

в) складання балансу грошових потоків;

г) визначення в часі грошових надходжень і платежів.

Типові задачі

Визначте величину і рівень прогнозованого валового прибутку промислового підприємства на поточний рік на основі таких даних:

	Одиниці виміру	Варіанти		
		I	II	III
План реалізації продукції, шт.				
А		1000	200	700
Б		5000	600	200
Ринкова ціна за одиницю продукції, грн				
А		115	300	40
Б		25	50	420
Підприємство не є платником акцизного збору				
Планова собівартість одиниці продукції, грн				
А		70	220	30
Б		18	38	280

Опишіть:

1) призначення валового прибутку;

2) джерела формування валового прибутку на підприємствах промисловості, торгівлі, ресторанного господарства.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час практичного заняття:

- володіння основними поняттями та категоріями;
- розуміння методів фінансового планування на підприємстві;
- вміння будувати систему фінансових планів на підприємстві.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Рекомендована література до Теми 1:

1. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств: навч. посібн. Полтава: РВ ПДАА, 2018. 350 с.
2. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
3. Іванов С.В., Каламбет С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Дніпро: Герда, 2016. 259 с.
4. Фінанси підприємств : підручник / Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.И., Чубка О.М. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
5. Фінанси підприємств : навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 440 с.

Рекомендована література до Теми 2:

1. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
3. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04#n22> (дата звернення: 19.08.2020 р.).
4. Іванов С.В., Каламбет С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Дніпро: Герда, 2016. 259 с.
5. Фінанси підприємств : навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 440 с.

Рекомендована література до Теми 3:

1. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
3. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04#n22> (дата звернення: 19.08.2020 р.).
4. Іванов С.В., Каламбет С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Дніпро: Герда, 2016. 259 с.
5. Фінанси підприємств : навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 440 с.

Рекомендована література до Теми 4:

1. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
3. Фінансовий менеджмент : підручник / Поддєрьогін А. М. та ін. Київ : КНЕУ, 2017. 534 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/23580/menedzhment.pdf?sequence=1> (дата звернення: 19.08.2020 р.).
4. Фінанси підприємств : підручник / Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.И., Чубка О.М. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
5. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Школьник І. О. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Рекомендована література до Теми 5:

1. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
3. Фінансовий менеджмент : підручник / Поддєрьогін А. М. та ін. Київ : КНЕУ, 2017. 534 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/23580/menedzhment.pdf?sequence=1> (дата звернення: 19.08.2020 р.).
4. Фінанси підприємств : підручник / Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.И., Чубка О.М. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
5. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Школьник І. О. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Рекомендована література до Теми 6:

1. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).
3. Фінансовий менеджмент : підручник / Поддєрьогін А. М. та ін. Київ : КНЕУ, 2017. 534 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/23580/menedzhment.pdf?sequence=1> (дата звернення: 19.08.2020 р.).
4. Іванов С.В., Каламбет С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Дніпро: Герда, 2016. 259 с.

5. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Школьник І. О. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Рекомендована література до Теми 7:

1. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).

2. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.08.2020 р.).

3. Фінансовий менеджмент : підручник / Поддєрьогін А. М. та ін. Київ : КНЕУ, 2017. 534 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/23580/menedzhment.pdf?sequence=1> (дата звернення: 19.08.2020 р.).

4. Іванов С.В., Каламбет С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Дніпро: Герда, 2016. 259 с.

5. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Школьник І. О. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Рекомендована література до Теми 8:

1. Фінанси підприємств : навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 440 с.

2. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Школьник І. О. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

3. Фінансовий менеджмент : навч. посібник / за заг. ред. І. О. Школьник, В. М. Кремень. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 488 с.

4. Фінансовий менеджмент : підручник / Поддєрьогін А. М. та ін. Київ : КНЕУ, 2017. 534 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/23580/menedzhment.pdf?sequence=1> (дата звернення: 19.08.2020 р.).

5. Фінанси підприємств : підручник / Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.И., Чубка О.М. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ЗАЛІК)

1. Сутність і функції фінансів підприємств.
2. Фінансова система підприємства. Структура фінансових відносин.
3. Грошові фонди та фінансові ресурси.
4. Джерела формування фінансових ресурсів. Форми фінансування.
5. Фінансова діяльність та зміст фінансової роботи.
6. Зміст та завдання управління фінансами підприємств.
7. Фінансовий механізм підприємства.
8. Організаційна структура фінансових служб.
9. Суть і форми здійснення грошових розрахунків
10. Характеристика форм безготівкових розрахунків.
11. Види банківських рахунків і порядок їх відкриття.
12. Класифікація векселів. Порядок використання вексельної форми розрахунків.
13. Класифікації акредитивів. Порядок використання акредитивної форми розрахунків.
14. Система розрахунків готівкою підприємства. Розрахунково-платіжна дисципліна.
15. Сутність і структура грошових надходжень підприємств.
16. Формування собівартості та ціни продукції.
17. Формування валового і чистого доходу.
18. Грошові надходження від операційної діяльності.
19. Грошові надходження від фінансово-інвестиційної діяльності та інші позареалізаційні доходи.
20. Формування прибутку підприємства.
21. Методи планування прибутку.
22. Розподіл і використання прибутку.
23. Формування та використання чистого прибутку.
24. Аналіз прибутку підприємства.
25. Сутність і методи обчислення рентабельності.
26. Оборотні кошти: сутність та класифікація.
27. Визначення потреби підприємства в оборотних коштах.
28. Розрахунок нормативу обігових коштів економічним методом.
29. Склад і структура обігових коштів.
30. Показники стану та ефективності використання оборотних коштів.
31. Джерела формування обігових коштів.
32. Сутність основних засобів та їх відтворення
33. Знос і амортизація основних засобів.
34. Методи нарахування амортизації основних засобів.
35. Показники стану та ефективності використання основних засобів.
36. Оцінка фінансового стану підприємства: необхідність і значення
37. Показники фінансового стану підприємства.
38. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємств.
39. Форми звітності підприємства.

40. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства.
41. Оцінка фінансової стійкості підприємства.
42. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.
43. Зміст, мета та завдання фінансового планування на підприємствах.
44. Методи фінансового планування.
45. Система фінансових планів підприємств.
46. Бюджетування діяльності підприємства.
47. Фінансова стратегія підприємств.
48. Фінансова тактика підприємств.
49. Фінансовий контроль на підприємстві.
50. Зміст і значення оперативного фінансового плану.